

A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE PRESCHOOL EDUCATION SYSTEMS OF UZBEKISTAN, JAPAN, AND FINLAND: CONDITIONS, CHILDREN, AND THE UPBRINGING SYSTEM

Feruza Yuldosheva

Lecturer at Asia International University

Email: Yuldoshevaferuza769@gmail.com

Bukhara, Uzbekistan

ABOUT ARTICLE

Key words: preschool education, early childhood education, preschool child, child, pedagogue, teacher, educational environment, play-based activities, independence, collectivism, individual approach, Uzbekistan, Japan, Finland.

Received: 05.09.26

Accepted: 06.09.26

Published: 07.09.26

Abstract: This article provides a comparative analysis of the development characteristics of preschool education systems in Uzbekistan, Japan, and Finland. The study focuses particularly on the conditions of education and upbringing in preschool education institutions, the age-related and individual characteristics of children, the content of the pedagogical process, teacher-child relationships, the importance of play-based activities, and cooperation with parents. In Uzbekistan, large-scale reforms are being implemented to modernize the preschool education system, increase the coverage of children with preschool education, and create a modern educational environment. In Japan, particular emphasis is placed on developing children's independence, collectivism, discipline, self-care skills, and social responsibility. In Finland's preschool education system, the key principles include respect for children's rights, ensuring their well-being, individual development, learning through play, and supporting children's personal interests. The findings of the study demonstrate the potential for applying the best practices of these countries to further improve the preschool education system in Uzbekistan.

**O‘ZBEKISTON, YAPONIYA VA FINLANDIYA MAKTABGACHA TA’LIM
TIZIMLARINING QIYOSIY TAHLILI: SHAROIT, TARBİYALANUVCHILAR VA
TARBIYA TIZIMI**

Feruza Yuldosheva

Osiyo xalqaro universiteti o‘qituvchisi

Yuldoshevaferuza769@gmail.com

Buxoro, O‘zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so‘zlar: maktabgacha ta’lim, maktabgacha tarbiya, tarbiyalanuvchi, bola, pedagog, tarbiyachi, ta’lim muhiti, o‘yin, mustaqillik, jamoaviylik, individual yondashuv, O‘zbekiston, Yaponiya, Finlandiya.

Annotatsiya: Mazkur maqolada O‘zbekiston, Yaponiya va Finlandiya davlatlarida maktabgacha ta’lim tizimining rivojlanish xususiyatlari qiyosiy tahlil qilingan. Tadqiqotda maktabgacha ta’lim tashkilotlaridagi ta’lim-tarbiya sharoitlari, tarbiyalanuvchilarning yosh va individual xususiyatlari, pedagogik jarayonning mazmuni, tarbiyachi va bola munosabatlari, o‘yin faoliyatining ahamiyati hamda ota-onalar bilan hamkorlik masalalariga alohida e’tibor qaratilgan. O‘zbekistonda maktabgacha ta’lim tizimini modernizatsiya qilish, bolalarni maktabgacha ta’lim bilan qamrab olish darajasini oshirish va zamonaviy ta’lim muhitini yaratish bo‘yicha keng ko‘lamli islohotlar amalga oshirilmoqda. Yaponiya tajribasida bolalarda mustaqillik, jamoaviylik, tartib-intizom, o‘z-o‘ziga xizmat qilish va ijtimoiy mas’uliyatni shakllantirish ustuvor ahamiyat kasb etadi. Finlandiya maktabgacha ta’lim tizimida esa bolaning huquqlari, farovonligi, individual rivojlanishi, o‘yin orqali ta’lim olishi va shaxsiy qiziqishlarini qo‘llab-quvvatlash asosiy tamoyillar sifatida namoyon bo‘ladi. Tadqiqot natijalari mazkur mamlakatlarning ilg‘or tajribalaridan O‘zbekiston maktabgacha ta’lim tizimini takomillashtirishda foydalanish imkoniyatlari mavjudligini ko‘rsatadi.

**СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ СИСТЕМ ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ
УЗБЕКИСТАНА, ЯПОНИИ И ФИНЛЯНДИИ: УСЛОВИЯ, ВОСПИТАННИКИ И
СИСТЕМА ВОСПИТАНИЯ**

Феруза Юлдошева

Преподаватель Международного университета «Азия»

Электронная почта: Yuldoshevaferuza769@gmail.com

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: дошкольное образование, дошкольное воспитание, воспитанник, ребёнок, педагог, воспитатель, образовательная среда, игровая деятельность, самостоятельность, коллективизм, индивидуальный подход, Узбекистан, Япония, Финляндия.	Аннотация: В данной статье проведён сравнительный анализ особенностей развития системы дошкольного образования в Узбекистане, Японии и Финляндии. В исследовании особое внимание уделено условиям образовательного и воспитательного процесса в организациях дошкольного образования, возрастным и индивидуальным особенностям воспитанников, содержанию педагогического процесса, взаимоотношениям воспитателя и ребёнка, значению игровой деятельности, а также вопросам взаимодействия с родителями. В Узбекистане осуществляются широкомасштабные реформы, направленные на модернизацию системы дошкольного образования, повышение уровня охвата детей дошкольным образованием и создание современной образовательной среды. В японском опыте приоритетное значение придаётся формированию у детей самостоятельности, коллективизма, дисциплины, навыков самообслуживания и социальной ответственности. В системе дошкольного образования Финляндии основными принципами выступают соблюдение прав ребёнка, обеспечение его благополучия, индивидуальное развитие, обучение посредством игры и поддержка личных интересов ребёнка. Результаты исследования показывают наличие возможностей для использования передового опыта рассматриваемых стран в целях дальнейшего совершенствования системы дошкольного образования Узбекистана.
---	---

Kirish. Maktabgacha ta'lim inson hayotining eng muhim rivojlanish bosqichlaridan biri hisoblanadi. Bola hayotining dastlabki yillarida uning jismoniy, aqliy, ruhiy, ijtimoiy va ma'naviy rivojlanishi uchun zarur bo'lgan asosiy ko'nikmalar shakllanadi. Aynan shu davrda bolaning atrof-muhitni anglash, kattalar va tengdoshlari bilan muloqot qilish, mustaqil qaror qabul qilish, o'z xatti-harakatlarini boshqarish, o'yin va ijodiy faoliyat orqali yangi bilimlarni egallash qobiliyatlari

rivojlanadi. Shu sababli dunyoning ko‘plab mamlakatlarida maktabgacha ta’lim jamiyat va davlat taraqqiyotining muhim omillaridan biri sifatida qaraladi. Bugungi kunda O‘zbekiston, Yaponiya va Finlandiya maktabgacha ta’lim tizimlari o‘zining tashkil etilishi, ta’lim-tarbiya mazmuni, pedagogik yondashuvlari va bolalar uchun yaratilgan sharoitlari bilan bir-biridan farq qiladi. Shu bilan birga, ushbu davlatlarning maktabgacha ta’lim tizimlarida bolaning har tomonlama rivojlanishini ta’minlash, uning xavfsizligi va sog‘lig‘ini muhofaza qilish, ijtimoiy ko‘nikmalarini shakllantirish hamda maktab ta’limiga tayyorlash kabi umumiy maqsadlar mavjud. O‘zbekistonda mustaqillik yillarida maktabgacha ta’lim tizimi bir necha bosqichda rivojlandi. Dastlabki mustaqillik yillarida mamlakatdagi iqtisodiy va ijtimoiy o‘zgarishlar maktabgacha ta’lim tizimiga ham o‘z ta’sirini ko‘rsatdi. Ayrim maktabgacha ta’lim muassasalarining qisqarishi va moddiy-texnik bazaning yetarli darajada bo‘lmagani natijasida bolalarni maktabgacha ta’lim bilan qamrab olish darajasi pasaydi. Keyingi yillarda esa maktabgacha ta’lim davlat siyosatining muhim yo‘nalishlaridan biriga aylandi. Ayniqsa, 2017-yildan boshlab maktabgacha ta’lim tizimida tub islohotlar amalga oshirildi. Maktabgacha ta’limni boshqarishning alohida tizimi shakllantirildi, yangi maktabgacha ta’lim tashkilotlari tashkil etildi, davlat-xususiy sheriklik asosidagi muassasalar faoliyati kengaydi va bolalarni maktabgacha ta’lim bilan qamrab olish darajasini oshirishga katta e’tibor berildi. Natijada maktabgacha ta’lim tashkilotlarining moddiy-texnik bazasi yaxshilanib, bolalar uchun zamonaviy ta’lim va tarbiya muhitini yaratish imkoniyatlari kengaydi. Yaponiyada maktabgacha ta’lim uzoq yillik pedagogik tajribaga ega bo‘lib, uning asosiy xususiyatlaridan biri bolani jamoa hayotiga tayyorlash hisoblanadi. Yapon pedagogikasida bola mustaqilligini shakllantirish bilan bir qatorda, uning boshqa bolalar bilan hamkorlik qilishiga, umumiy qoidalarga amal qilishiga va jamoa manfaatlarini hisobga olishiga katta ahamiyat beriladi. Bola kundalik faoliyat davomida o‘z kiyim-kechaklarini tartibga solish, o‘yinchoqlarni joyiga qo‘yish, xonani yig‘ishtirish, ovqatlanish madaniyatiga rioya qilish va tengdoshlari bilan hamkorlik qilish kabi ko‘nikmalarni egallaydi. Finlandiyada maktabgacha ta’lim tizimi bolaning har tomonlama rivojlanishi va farovonligini ta’minlashga qaratilgan. Bu mamlakatda maktabgacha ta’lim faqatgina bolaga bilim berish jarayoni sifatida emas, balki ta’lim, tarbiya va parvarishning o‘zaro uyg‘unlashgan tizimi sifatida qaraladi. Finlandiya tajribasida bolaning shaxsiy qiziqishlari, ehtiyojlari va imkoniyatlarini hisobga olish, o‘yin orqali o‘qitish, tabiat bilan bevosita muloqot qilish va bolalarning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish muhim o‘rin tutadi. Shu jihatdan O‘zbekiston, Yaponiya va Finlandiya maktabgacha ta’lim tizimlarini qiyosiy o‘rganish nafaqat ushbu mamlakatlar tajribasining o‘ziga xos jihatlarini aniqlash, balki O‘zbekiston maktabgacha ta’lim tizimini yanada takomillashtirish uchun zarur bo‘lgan pedagogik imkoniyatlarni belgilashga xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotni amalga oshirishda qiyosiy-tarixiy, tizimli tahlil, tavsiflash, umumlashtirish va pedagogik qiyoslash metodlaridan foydalanildi. Tadqiqotning asosiy manbalarini O'zbekiston, Yaponiya va Finlandiyada maktabgacha ta'limni tashkil etish bilan bog'liq me'yoriy-huquqiy hujjatlar, davlat ta'lim dasturlari, rasmiy statistik ma'lumotlar hamda ilmiy-pedagogik adabiyotlar tashkil etdi. Tadqiqot davomida uch davlat maktabgacha ta'lim tizimining tashkiliy tuzilishi, bolalar uchun yaratilgan sharoitlar, tarbiyalanuvchilarning xususiyatlari, ta'lim-tarbiya mazmuni, o'yin faoliyati, pedagog va bola o'rtasidagi munosabatlar, ota-onalar bilan hamkorlik va individual yondashuv masalalari o'rganildi. Qiyosiy tahlil jarayonida har bir mamlakatning milliy, madaniy va ijtimoiy xususiyatlari hisobga olindi. Chunki maktabgacha ta'lim tizimi faqat pedagogik tamoyillar asosida emas, balki jamiyatning tarixiy tajribasi, milliy qadriyatlari, oilaviy tarbiya an'analari va davlatning ijtimoiy siyosati bilan chambarchas bog'liq holda shakllanadi. Shu sababli Yaponiya va Finlandiyaning ilg'or tajribalarini O'zbekiston sharoitiga tatbiq etishda ularni to'liq ko'chirish emas, balki milliy ta'lim-tarbiya tizimining xususiyatlari bilan uyg'unlashtirish tamoyiliga amal qilish muhimdir.

Natijalar. O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimining zamonaviy rivojlanishida, avvalo, bolalar uchun zarur sharoitlarni yaratish masalasiga katta e'tibor qaratilmoqda. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarining moddiy-texnik bazasi bosqichma-bosqich mustahkamlanib, yangi binolar qurilmoqda, mavjud muassasalar rekonstruksiya qilinmoqda va bolalarning yosh xususiyatlariga mos o'quv-o'yin jihozlari bilan ta'minlash ishlari olib borilmoqda. Ta'lim muhitining bolaning xavfsizligi, sog'lom rivojlanishi va erkin faoliyat yuritishiga mos bo'lishi zamonaviy maktabgacha ta'limning muhim talabi sifatida qaralmoqda. O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tashkilotlariga asosan maktabgacha yoshdagi bolalar qabul qilinadi. Mazkur davrda bolaning jismoniy, aqliy va ijtimoiy rivojlanishi bilan bir qatorda, uni maktab ta'limiga tayyorlashga ham e'tibor beriladi. Tarbiyalanuvchilarga savodga tayyorgarlik, elementar matematik tasavvurlar, tabiat va atrof-muhit haqidagi dastlabki bilimlar, nutqni rivojlantirish, musiqa, tasviriy faoliyat va jismoniy tarbiya bo'yicha mashg'ulotlar tashkil etiladi. O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimida tarbiya jarayoni milliy qadriyatlar bilan chambarchas bog'liq. Bolalarda kattalarga hurmat, kichiklarga g'amxo'rlik, do'stlik, hamjihatlik, mehnatsevarlik, ozodalik, vatanparvarlik va tabiatga ehtiyotkorona munosabat kabi fazilatlarni shakllantirishga alohida e'tibor qaratiladi. Shu bilan birga, bolalarning mustaqil faoliyat yuritishi va o'z qobiliyatlarini namoyon etishi uchun sharoit yaratish ham tobora muhimlashib bormoqda. Yaponiya maktabgacha ta'lim tizimida ham bola uchun yaratilgan muhit alohida ahamiyatga ega. Yapon maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning erkin harakatlanishi, o'ynashi, tabiatni kuzatishi va tengdoshlari bilan muloqot qilishi

uchun imkoniyatlar yaratiladi. Bunda ta'lim jarayoni haddan tashqari akademikashtirilmasdan, bolaning tabiiy rivojlanishiga mos ravishda tashkil etiladi. Bolalar o'yin, ijodiy mashg'ulotlar, jismoniy faoliyat, musiqa va kundalik hayotdagi amaliy faoliyatlar orqali bilim va ko'nikmalarni egallaydilar. Yaponiya maktabgacha ta'limida tarbiyalanuvchiga nisbatan o'ziga xos yondashuv mavjud. Bola mustaqil shaxs sifatida rivojlantiriladi, biroq uning mustaqilligi jamoa bilan hamkorlik qilish qobiliyati bilan uyg'unlashtiriladi. Masalan, bola o'z buyumlarini tartibga solishi, ovqatlanishdan oldin va keyin tegishli tartib-qoidalariga rioya qilishi, o'yinchoqlarni yig'ishtirishi va guruhdagi umumiy faoliyatlarda ishtirok etishi orqali mas'uliyatni o'rganadi. Bu jarayon bolaga tayyor ko'rsatmalar berishdan ko'ra, uni kundalik faoliyatga jalb etish orqali amalga oshiriladi. Yapon pedagogikasining yana bir muhim jihati shundaki, bolalar o'rtasidagi munosabatlar tarbiya jarayonining ajralmas qismi hisoblanadi. Bola boshqa bolalarning fikrini tinglash, o'z fikrini bildirish, kelishmovchiliklarni hal qilish, navbat kutish va umumiy faoliyatda ishtirok etish orqali ijtimoiy ko'nikmalarni egallaydi. Natijada maktabgacha ta'lim bolaning nafaqat bilim olishi, balki jamiyatda yashash uchun zarur bo'lgan xulq-atvor me'yorlarini o'zlashtirishiga xizmat qiladi. Finlandiya maktabgacha ta'lim tizimida esa bolaning individual xususiyatlari va manfaatlari birinchi o'ringa qo'yiladi. Finlandiya Milliy Ta'lim Agentligi tomonidan belgilangan tamoyillarga ko'ra, maktabgacha ta'lim bolaning farovonligi, huquqlari, tengligi va individual rivojlanishini ta'minlashga xizmat qilishi kerak. Ta'lim jarayonida bolaning o'ziga xosligi hurmat qilinadi va uning rivojlanish imkoniyatlariga mos pedagogik sharoit yaratiladi. Finlandiyada o'yin maktabgacha ta'limning eng muhim vositalaridan biri hisoblanadi. Bola o'yin davomida yangi bilimlarni egallaydi, tengdoshlari bilan muloqot qiladi, muammolarni mustaqil hal qilishga harakat qiladi, tasavvurini rivojlantiradi va o'z hissiyotlarini ifodalashni o'rganadi. Shu sababli Finlandiya maktabgacha ta'lim tizimida o'yin oddiy hordiq chiqarish vositasi sifatida emas, balki muhim pedagogik faoliyat sifatida qaraladi. Finlandiya ta'lim muhitining yana bir muhim xususiyati uning bolaga moslashtirilganligidir. Guruh xonalari bolalarning mustaqil faoliyat yuritishi, o'ynashi, ijod qilishi va dam olishi uchun qulay tashkil etiladi. Tabiiy muhitdan foydalanishga ham katta e'tibor beriladi. Bolalar tabiat qo'ynida sayr qilish, o'simlik va hayvonlarni kuzatish, mavsumiy o'zgarishlarni o'rganish orqali atrof-muhit haqidagi bilimlarini kengaytiradilar. Uch mamlakatdagi tarbiyalanuvchilarni qiyoslaganda, ularning umumiy jihati bola shaxsiga bo'lgan e'tiborning kuchayib borayotganidir. Biroq tarbiya mazmunida ma'lum farqlar mavjud. O'zbekistonda milliy qadriyatlar, axloqiy tarbiya, maktabga tayyorgarlik va jamoaviy faoliyat muhim ahamiyatga ega. Yaponiyada jamoaviylik, intizom, o'z-o'ziga xizmat qilish, mas'uliyat va ijtimoiy moslashuv ustuvor bo'lsa, Finlandiyada bolaning individual ehtiyojlari, mustaqilligi, farovonligi va o'yin orqali rivojlanishi asosiy o'rinni egallaydi.

Muhokama. O'zbekiston, Yaponiya va Finlandiya maktabgacha ta'lim tizimlarini qiyosiy tahlil qilish natijasida ushbu mamlakatlarda bolaning rivojlanishi uchun yaratilgan sharoitlar va pedagogik yondashuvlarda muhim o'xshashliklar hamda farqlar mavjudligi aniqlandi. Uch mamlakatning maktabgacha ta'lim tizimlari bolaning sog'lom va har tomonlama rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan bo'lsa-da, ushbu maqsadga erishish usullari turlicha. O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimida keyingi yillarda asosiy e'tibor bolalarni ta'lim bilan qamrab olishni kengaytirish, yangi maktabgacha ta'lim tashkilotlarini tashkil etish va ta'lim sifatini oshirishga qaratilmoqda. Bu jarayonda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish bilan bir qatorda, milliy tarbiya an'alarini saqlab qolish muhim ahamiyatga ega. O'zbekiston uchun Yaponiya tajribasining ayniqsa jamoaviylik, o'z-o'ziga xizmat qilish, mehnat ko'nikmalarini shakllantirish va kundalik hayotdagi mas'uliyatni tarbiyalash bilan bog'liq jihatlari foydali bo'lishi mumkin. Yaponiya tajribasining muhim jihatlaridan biri bolaning kundalik faoliyatini tarbiya vositasiga aylantirishdir. Bola kiyinish, ovqatlanish, buyumlarini joyiga qo'yish va guruhdagi umumiy ishlarni bajarish orqali o'z-o'ziga xizmat qilish ko'nikmalarini shakllantiradi. Bunday yondashuv O'zbekiston maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ham bolalarning mustaqilligini rivojlantirishga xizmat qilishi mumkin. Finlandiya tajribasidan esa bolaning individual xususiyatlarini chuqurroq hisobga olish, o'yin orqali ta'lim berish, bolaning fikrini tinglash va uning qiziqishlarini ta'lim jarayoniga kiritish borasida foydalanish mumkin. Finlandiya modelida tarbiyachi bolaning faoliyatini faqat nazorat qiluvchi shaxs emas, balki uning rivojlanishini qo'llab-quvvatlovchi pedagog sifatida faoliyat yuritadi. Bu yondashuv bolada mustaqil fikrlash, ijodkorlik va o'z imkoniyatlariga ishonchni shakllantirishga yordam beradi. Shuningdek, Finlandiya tajribasida ota-onalar bilan hamkorlik alohida ahamiyatga ega. Bola rivojlanishining muhim jihatlari pedagoglar va ota-onalar o'rtasidagi doimiy muloqot asosida muhokama qilinadi. O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimida ham ota-onalar bilan hamkorlik mavjud bo'lsa-da, uni bolaning individual rivojlanishiga yo'naltirilgan tizimli pedagogik hamkorlik darajasiga olib chiqish maqsadga muvofiqdir. Tahlil shuni ko'rsatadiki, O'zbekiston uchun Yaponiya va Finlandiya tajribalaridan foydalanishda ularning milliy sharoitini hisobga olish zarur. Har qanday xorijiy tajribani to'liq ko'chirish pedagogik jihatdan to'g'ri bo'lmaydi. Chunki har bir mamlakatning ta'lim tizimi uning tarixiy, madaniy, ijtimoiy va iqtisodiy xususiyatlari bilan bog'liq. Shu sababli O'zbekiston sharoitida xorijiy tajribaning samarali elementlarini milliy qadriyatlar va mavjud pedagogik an'alar bilan uyg'unlashtirish eng maqbul yondashuv hisoblanadi.

Xulosa. O'zbekiston, Yaponiya va Finlandiya maktabgacha ta'lim tizimlarining qiyosiy tahlili shuni ko'rsatadiki, zamonaviy maktabgacha ta'limning asosiy markazida bola shaxsi turadi. Biroq bolaning rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan pedagogik yondashuvlar har bir

mamlakatning milliy va ijtimoiy xususiyatlariga ko'ra farqlanadi. O'zbekistonda maktabgacha ta'lim tizimi so'nggi yillarda jadal rivojlanib, bolalarni maktabgacha ta'lim bilan qamrab olish, ta'lim tashkilotlarining moddiy-texnik bazasini mustahkamlash, pedagoglar salohiyatini oshirish va zamonaviy ta'lim texnologiyalarini joriy etish borasida muhim natijalarga erishilmoqda. Shu bilan birga, bolalarning individual qobiliyatlari va qiziqishlarini yanada chuqurroq hisobga olish, o'yin orqali ta'limni rivojlantirish va bolaning mustaqil faoliyatini kengaytirish istiqbolli yo'nalishlar sifatida namoyon bo'lmoqda. Yaponiya maktabgacha ta'lim tajribasi bolalarni jamoaviy hayotga tayyorlash, ularda intizom, mas'uliyat, mustaqillik va o'z-o'ziga xizmat qilish ko'nikmalarini shakllantirishga yo'naltirilganligi bilan ajralib turadi. Mazkur tajribaning ayrim jihatlari O'zbekiston maktabgacha ta'lim tizimida milliy tarbiya an'analari bilan uyg'unlashtirilgan holda qo'llanilishi mumkin. Finlandiya tajribasi esa bolaning manfaatlari va farovonligini ustuvor qo'yish, individual yondashuv, o'yin orqali ta'lim, bolaning mustaqil fikrlashi va ota-onalar bilan hamkorlikka asoslanganligi bilan ajralib turadi. Ushbu yondashuvlar maktabgacha ta'limning insonparvarlik va bolaga yo'naltirilganlik xususiyatlarini kuchaytirishda muhim ahamiyatga ega. O'zbekiston, Yaponiya va Finlandiya maktabgacha ta'lim tizimlarining tajribasi shuni ko'rsatadiki, yuqori sifatli maktabgacha ta'limni tashkil etish uchun faqat zamonaviy moddiy sharoitlarning mavjudligi yetarli emas. Ta'lim muhiti bolaning yosh va individual xususiyatlariga mos bo'lishi, pedagog bola bilan hamkorlik asosida ishlashi, o'yin va amaliy faoliyatga keng imkoniyat yaratilishi, bolaning mustaqilligi va ijodkorligi qo'llab-quvvatlanishi hamda oila va ta'lim tashkiloti o'rtasidagi hamkorlik mustahkamlanishi zarur. Shu nuqtayi nazardan Yaponiya va Finlandiyaning ilg'or tajribalarini O'zbekistonning milliy pedagogik an'analari bilan uyg'unlashtirish mamlakat maktabgacha ta'lim tizimini yanada takomillashtirishga xizmat qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. – Toshkent, 2023.
2. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida"gi Qonuni. O'RQ-637-son, 23.09.2020.
3. O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligining rasmiy ma'lumotlari.
4. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining maktabgacha ta'lim va tarbiya sohasiga oid qarorlari.
5. Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology. Early Childhood Education in Japan. Tokyo.
6. Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology. Kindergarten Education Guidelines. Tokyo.

7. Finnish National Agency for Education. National Core Curriculum for Early Childhood Education and Care. Helsinki.
8. Finnish National Agency for Education. Early Childhood Education and Care in Finland. Helsinki.
9. Act on Early Childhood Education and Care. Finland.
10. UNESCO. Early Childhood Care and Education. Paris.
11. OECD. Starting Strong: Early Childhood Education and Care. Paris.
12. UNICEF. Early Childhood Development. New York.